Συντακτικοί κανόνες

Ο Σεβασμιώτατος*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
Επίσκοπος των Εθνών, με αποστολική εντολή

Ο Άγιος Ιερώνυμος γράφων, του Καραβάτζιο (1605–1606), Πινακοθήκη Μποργκέζε, Ρώμη. Το κρανίο είναι ένα memento mori: ο θάνατος μπορεί να έλθει οποιαδήποτε ώρα, και γι' αυτό το κάλεσμα σε μετάνοια: «Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.» (Ματθ. 4:17, Πατριαρχική Έκδοση).

Δημόσιος τομέας.

Τα συγγράμματα της διακονίας «Ο Γραμματεύς της Βασιλείας» ακολουθούν τους κανόνες που εκτίθενται παρακάτω. Διατυπώνονται εδώ ώστε κάθε αναγνώστης να γνωρίζει πώς παρατίθενται η Αγία Γραφή και οι άλλες αυθεντίες, γιατί παρατίθενται συγκεκριμένες πηγές και τι σημαίνουν τα σημεία και οι μορφές που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις σελίδες.

Η Αγία Γραφή

Η Γραφή δεν μεταβάλλεται ποτέ. Η Γραφή παρατίθεται κατά λέξη, ακριβώς όπως είναι τυπωμένη στην έκδοση που αναφέρεται, και δεν μεταβάλλεται ποτέ, σε καμία περίσταση και για κανέναν λόγο. Καμία λέξη, κανένα γράμμα και κανένα σημείο στίξης δεν προστίθεται, δεν αφαιρείται ούτε αλλοιώνεται, και κανένα σημείο έμφασης ή τυπογραφίας δεν τίθεται μέσα σε αυτήν. Όπου το τυπωμένο κείμενο φαίνεται να περιέχει γραμματικό, ορθογραφικό ή τυπογραφικό σφάλμα, αφήνεται ακριβώς όπως είναι. Η Γραφή είναι ιερή, και τίποτε δεν γίνεται σε αυτήν με πρόσχημα τη διόρθωσή της. Όπου ο Επίσκοπος επιθυμεί να σχολιάσει ένα χωρίο, το κάνει με δικά του λόγια, έξω από το παράθεμα.

Οι Βίβλοι που χρησιμοποιούνται. Στα αγγλικά, η Γραφή παρατίθεται από τη King James Version (το καθιερωμένο κείμενο του 1769, μαζί με τα Απόκρυφα). Σε κάθε άλλη γλώσσα, η Γραφή παρατίθεται από μια καθιερωμένη, δημοσιευμένη έκδοση της Αγίας Γραφής στη γλώσσα στην οποία διαβάζει ο αναγνώστης· δεν μεταφράζεται ποτέ εκ νέου από τα αγγλικά. Καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, όπου ήταν δυνατόν, να γίνεται η παράθεση από επίσημη έκδοση αναγνωρισμένης Βιβλικής Εταιρείας. Σε όλη την έκταση χρησιμοποιήθηκαν εκδόσεις που ανήκουν στον δημόσιο τομέα, κυρίως για να αποφευχθούν ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων και η αναμονή έγκρισης για τη χρήση προστατευόμενης έκδοσης. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου αυτό ήταν συνετό και αναγκαίο, ζητήθηκε άδεια από τη Βιβλική Εταιρεία που είναι υπεύθυνη για τη συγκεκριμένη γλώσσα. Οι εκδόσεις που προστατεύονται ακόμη από πνευματικά δικαιώματα χρησιμοποιούνται με την άδεια των εκδοτών τους, είτε αυτή δόθηκε απευθείας είτε μέσω της δημοσιευμένης άδειας χρήσης του εκδότη, ή, όπου το επιτρέπει ο νόμος, ως θεμιτή χρήση.

Η έκδοση κατονομάζεται. Κάθε παραπομπή στη Γραφή κατονομάζει την έκδοση από την οποία γίνεται η παράθεση, για παράδειγμα «(KJV)» στα αγγλικά, «(Schlachter 1951)» στα γερμανικά ή «(Πατριαρχική Έκδοση)» στα ελληνικά.

Η αρίθμηση των στίχων. Ορισμένες Βίβλοι αριθμούν ορισμένους στίχους διαφορετικά, ιδίως τους Ψαλμούς. Κάθε γλώσσα παραπέμπει σύμφωνα με την αρίθμηση της δικής της Βίβλου, έτσι ώστε μια παραπομπή μπορεί να διαφέρει ελαφρώς από την αγγλική παραπομπή στο ίδιο χωρίο.

Τα λόγια του Χριστού. Τα λόγια του Χριστού, μαζί με τα εισαγωγικά τους, τυπώνονται με κόκκινο χρώμα, όπως τα προσδιορίζει ο Επίσκοπος. Σε λίγα χωρία αμφισβητείται αν ομιλεί ο Χριστός ή ο Ευαγγελιστής, όπως στο Ιω. 3:16· τα χωρία αυτά αφήνονται με μαύρο χρώμα.

Βιβλία διαφορετικού κανόνα. Οι Εκκλησίες δεν δέχονται όλες τα ίδια βιβλία ως Γραφή. Ένα βιβλίο που γίνεται δεκτό σε ορισμένες Εκκλησίες και όχι σε άλλες, όπως τα βιβλία των Αποκρύφων ή του κανόνα της Αιθιοπικής Ορθόδοξης Εκκλησίας Τεουάχντο, μπορεί να παρατίθεται, και η παράθεσή του δεν συνεπάγεται καμία κρίση για την κανονική του θέση.

Η σειρά κύρους

Οι πηγές σταθμίζονται σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά κύρους, από την ανώτερη προς την κατώτερη. Κάθε συγγραφέας ή σύγγραμμα τοποθετείται στην ανώτερη κατηγορία για την οποία πληροί τις προϋποθέσεις· ένα σύμβολο πίστεως τοποθετείται μαζί με τη σύνοδο που το υιοθέτησε, εκτός από το Σύμβολο των Αποστόλων, που τοποθετείται στην ένατη κατηγορία, και το Αθανασιανό Σύμβολο, που τοποθετείται στην ενδέκατη.

1. **Τα λόγια του Χριστού**, όπου κι αν είναι καταγεγραμμένα στη Γραφή.
2. **Τα αποστολικά συγγράμματα**: Κατά Ματθαίον· Κατά Ιωάννην· Α΄, Β΄ και Γ΄ Ιωάννου· Αποκάλυψη· οι δεκατρείς επιστολές του Παύλου· και Α΄ και Β΄ Πέτρου.
3. **Τα λοιπά συγγράμματα της Καινής Διαθήκης**: Κατά Μάρκον, Κατά Λουκάν, Πράξεις, Προς Εβραίους, Ιακώβου και Ιούδα.
4. **Η Παλαιά Διαθήκη**, μαζί με τα Απόκρυφα όπως είναι τυπωμένα στη King James Version του 1611.
5. **Οι Αποστολικοί Πατέρες**, της γενεάς που διαδέχθηκε τους Αποστόλους (περ. 95–150 μ.Χ.).
6. **Οι Προνίκαιοι Πατέρες**, πριν από τη Σύνοδο της Νικαίας (325 μ.Χ.).
7. **Οι Πατέρες της Νικαίας και οι Μετανίκαιοι Πατέρες**, μαζί με τους Πατέρες της Ερήμου.
8. **Οι επτά Οικουμενικές Σύνοδοι**, που γίνονται δεκτές τόσο από την Ανατολή όσο και από τη Δύση, μαζί με τα σύμβολα και τους όρους που υιοθέτησε η καθεμία.

9. **Μεταγενέστερες σύνοδοι**, που δεν γίνονται δεκτές τόσο από την Ανατολή όσο και από τη Δύση.
10. **Οι Άγιοι**: συγγράμματα οποιουδήποτε προσώπου αναγνωρίζεται ως άγιος από την Εκκλησία, στην Ανατολή ή στη Δύση, και δεν τοποθετείται σε ανώτερη κατηγορία.
11. **Ομολογίες πίστεως, κατηχήσεις και παπικά και πατριαρχικά έγγραφα.**
12. **Λειτουργικά κείμενα**, όπως οι αρχαίες λειτουργίες και το Βιβλίο Κοινής Προσευχής (Book of Common Prayer).
13. **Ιστορικοί χριστιανοί συγγραφείς που δεν έχουν αγιοκατασταθεί.**
14. **Αρχαίες μη κανονικές και μη χριστιανικές πηγές**, όπως τα ψευδεπίγραφα, τα Χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης, ο Ιώσηπος και οι Έλληνες και Ρωμαίοι ιστορικοί.
15. **Η σύγχρονη επιστημονική έρευνα.**
16. **Έργα αναφοράς**, όπως τα λεξικά και οι συμφωνίες, που χρησιμεύουν ως εργαλεία και όχι ως αυθεντίες.

Η επιλογή των πηγών

Δεν υπονοείται καμία επιδοκιμασία. Η παράθεση μιας εγκυκλίου, ή οποιουδήποτε έργου συγγραφέα μιας ομολογίας, ή του έργου μιας Εκκλησίας αντί μιας άλλης, δεν συνεπάγεται καμία επιδοκιμασία αυτής της ομολογίας ή Εκκλησίας και καμία προτίμηση οποιουδήποτε είδους. Ένα χωρίο επιλέγεται αποκλειστικά επειδή ο Επίσκοπος έκρινε ότι το συγκεκριμένο χωρίο, από τη συγκεκριμένη πηγή, είναι ιδιαιτέρως διδακτικό για το υπό εξέταση ζήτημα, και για κανέναν άλλο λόγο. Δεν είναι πρόθεσή του να προωθήσει ή να εμποδίσει οποιαδήποτε ομολογία.

Η αλήθεια βρίσκεται όπου κι αν βρεθεί. Ο Επίσκοπος φρονεί ότι η αλήθεια βρίσκεται όπου κι αν τη βρει κανείς. Γι' αυτό μπορεί να παραθέτει κοσμικές πηγές, καθώς και έργα μη κανονικά ή έργα που παραμένουν αμφιλεγόμενα μεταξύ των Εκκλησιών. Το κάνει επειδή, ως συγγραφέας, έκρινε ότι το χωρίο που παραθέτει είναι ιδιαιτέρως διδακτικό και έχει βεβαιωθεί ότι όσα λέει είναι η αλήθεια.

Παράθεση και παραπομπές

Τα παραθέματα είναι κατά λέξη. Οι λέξεις μέσα σε εισαγωγικά είναι πάντοτε οι ακριβείς λέξεις της πηγής που αναφέρεται. Μια πηγή δεν παραφράζεται ποτέ σαν να ήταν παράθεμα. Όπου η ακριβής διατύπωση μιας πηγής δεν μπορεί να επαληθευθεί, δεν παρατίθεται.

Αποσιωπητικά και αγκύλες. Τα αποσιωπητικά (...) δείχνουν ότι ένα παράθεμα αρχίζει ή τελειώνει στη μέση μιας περιόδου του πρωτοτύπου ή ότι έχουν παραλειφθεί λέξεις. Οι λέξεις μέσα σε αγκύλες σε ένα παράθεμα αναπαράγονται όπως εμφανίζονται στην έκδοση από την οποία γίνεται η παράθεση. Τίποτε δεν παρεμβάλλεται ποτέ σε παράθεμα της Γραφής.

Οι σημειώσεις στο τέλος δίνουν το πλήρες κείμενο. Κάθε αυθεντία που παρατίθεται σε ένα σύγγραμμα δίνεται πλήρως στις σημειώσεις του στο τέλος, με τις ακριβείς λέξεις της πηγής, ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να διαβάσει την ίδια την αυθεντία και όχι απλώς μια παραπομπή σε αυτήν.

Παραπομπές. Εκτός όπου σημειώνεται ρητά μια απόκλιση, οι παραπομπές και η μορφοποίηση ακολουθούν το *Chicago Manual of Style*, τη μέθοδο που είναι γενικά αποδεκτή για θεολογικά και ιστορικά συγγράμματα του είδους που δημοσιεύεται εδώ. Τα συγγράμματα της διακονίας «Ο Γραμματεύς της Βασιλείας» αποκλίνουν από αυτό σκόπιμα, και για τους ακόλουθους λόγους, στα εξής σημεία:

1. **Οι αντωνυμίες που αναφέρονται στον Θεό γράφονται με κεφαλαίο** (Αυτός, Αυτόν, Του), μαζί με λέξεις που ανήκουν σε Αυτόν, όπως «τα δεξιά Του». Το Chicago γενικά τις γράφει με μικρά. Εδώ γράφονται με κεφαλαίο από ευλάβεια.
2. **Τα μερικά παραθέματα διατηρούν τα αποσιωπητικά τους.** Το Chicago γενικά παραλείπει τα αποσιωπητικά στην αρχή ή στο τέλος ενός παραθέματος. Εδώ διατηρούνται, ώστε ο αναγνώστης να γνωρίζει πάντοτε πότε ένα παράθεμα, και προπάντων ένα παράθεμα της Γραφής, δεν δίνει ολόκληρη την περίοδο.
3. **Οι σημειώσεις στο τέλος δίνουν το πλήρες κείμενο κάθε αυθεντίας που παρατίθεται,** και όχι μόνο την παραπομπή. Αυτό γίνεται ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να διαβάσει την ίδια την αυθεντία.
4. **Τα λόγια του Χριστού τυπώνονται με κόκκινο χρώμα,** μαζί με τα εισαγωγικά τους, κατά το μακραίωνο έθιμο των Βίβλων με κόκκινα γράμματα, ώστε τα λόγια του ΚΥΡΙΟΥ να ξεχωρίζουν.
5. **Η λέξη «ΚΥΡΙΟΣ», όταν αναφέρεται στον Ιησού, γράφεται με μικρά κεφαλαία** στον δικό του λόγο του Επισκόπου, ποτέ όμως μέσα στη Γραφή, από ευλάβεια.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας σε άλλες γλώσσες. Όπου ένας Πατέρας της Εκκλησίας παρατίθεται από αγγλική έκδοση, το παράθεμα σε σελίδα άλλης γλώσσας μεταφράζεται από αυτή την αγγλική έκδοση και σημειώνεται ως τέτοιο, για παράδειγμα «(μετάφραση από το αγγλικό κείμενο του ANF 1)».

Γλώσσα και ύφος

Κεφαλαία ευλάβειας. Οι αντωνυμίες που αναφέρονται στον Θεό γράφονται με κεφαλαίο (Αυτός, Αυτόν, Του), όπως και οι λέξεις που ανήκουν σε Αυτόν με την ίδια έννοια, όπως όταν λέγεται ότι ο Χριστός κάθεται εκ δεξιών Του.

Ο Κυριος με μικρά κεφαλαία. Στον δικό του λόγο του Επισκόπου, η λέξη «Κυριος», όταν αναφέρεται στον Ιησού Χριστό, γράφεται με μικρά κεφαλαία, σε κάθε γλώσσα που γράφεται με κεφαλαία γράμματα. Αυτό δεν γίνεται ποτέ μέσα στη Γραφή.

Άλλα κεφαλαία. Με κεφαλαίο γράφονται η «Βασιλεία» (του Θεού και των Ουρανών), ο «Γραμματεύς της Βασιλείας», η «Γραφή», η «Εκκλησία» (με την έννοια ολόκληρου του Σώματος του Χριστού) και το «Άγιο Πνεύμα».

Ορθογραφία και στίξη. Οι αγγλικές σελίδες ακολουθούν την αμερικανική ορθογραφία. Σε μια σειρά όρων που χωρίζονται με άνω τελείες, ο τελευταίος όρος εισάγεται με «· και».

Τίτλοι. Οι τίτλοι δίνονται ως τύποι προσφώνησης και όχι ως διεκδίκηση αξιώματος, και διατηρούνται με μετριοφροσύνη.

«Ο Σεβασμιώτατος» (στα αγγλικά «The Most Reverend») είναι η προσφώνηση που συνηθίζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες για έναν επίσκοπο. Ανήκει στο αξίωμα και όχι στον άνθρωπο, και χρησιμοποιείται ως ευγένεια, όχι ως τιμή που διεκδικείται. Ένας καθολικός οδηγός των προσφωνήσεων που χρησιμοποιούνται στις Ηνωμένες Πολιτείες δίνει, για επιστολή προς επίσκοπο: «His Excellency, / The Most Reverend (full name)».[1]

D.D. Ο τίτλος του Διδάκτορα Θεολογίας (Doctor of Divinity) που φέρει ο Επίσκοπος Byers απονεμήθηκε *honoris causa*, δηλαδή ως τιμή και όχι μετά την ολοκλήρωση κύκλου σπουδών, όπως γίνεται ενίοτε στην Εκκλησία.[2] Ένα γνωστό παράδειγμα είναι ο αιδεσιμότατος Δρ Μπίλι Γκράχαμ. Ο ανώτερος τίτλος που απέκτησε με σπουδές ήταν το πτυχίο Bachelor of Arts,[3] και το 1948 έλαβε τιμητικό δίπλωμα Διδάκτορα Θεολογίας.[4] Συνήθως τον προσφωνούσαν «Dr. Graham» («Δρ Γκράχαμ»).[5] Μεταξύ άλλων που έλαβαν τιμητικά διδακτορικά είναι ο αιδεσιμότατος Χάρι Α. Άιρονσαϊντ, του οποίου η σχολική μόρφωση σταμάτησε στο δημοτικό σχολείο·[6] ο αιδεσιμότατος Τζ. Κάμπελ Μόργκαν·[7] ο ευαγγελιστής Μπίλι Σάντεϊ·[8] ο Θεοφιλέστατος Ρόναλντ Όουεν Χολ,

Επίσκοπος Χονγκ Κονγκ και Νότιας Κίνας.[9] ο Κ. Σ. Λιούις.[10] ο αιδεσιμότατος Ε. Γ. Τόζερ.[11] και η Αγία Τερέζα της Καλκούτας.[12]

Ονόματα. Οι Άγιοι, οι Πάπες, οι Πατριάρχες και οι άλλοι επίσκοποι αναφέρονται με τη μορφή που είναι παραδοσιακή στη δική τους Εκκλησία ή συνήθης στη γλώσσα του αναγνώστη. Η μορφή που επιλέγεται δεν συνεπάγεται καμία προτίμηση μεταξύ των Εκκλησιών.

Οι μεταφράσεις. Οι σελίδες σε γλώσσες εκτός της αγγλικής μεταφράζονται με τη βοήθεια τεχνητής νοημοσύνης, και το αγγλικό κείμενο είναι το κύριο κείμενο. Βλ. Σημείωμα για τις μεταφράσεις και για την εξουσία.

Ο ιστότοπος

Εικόνες. Εμφανίζονται μόνο εικόνες που ανήκουν στον δημόσιο τομέα ή διατίθενται με ελεύθερη άδεια για τέτοια χρήση, και καθεμία συνοδεύεται από λεζάντα και αναφορά προέλευσης.

Αρίθμηση, ημερομηνίες και αναθεωρήσεις. Οι δημοσιεύσεις είναι αριθμημένες και χρονολογημένες. Οι μόνιμες σελίδες μπορούν να αναθεωρούνται επί τόπου, και μια αναθεωρημένη σελίδα μπορεί να δείχνει την ημερομηνία της τελευταίας αναθεώρησής της, ώστε ο αναγνώστης να γνωρίζει ποια εκδοχή διαβάζει.

Διορθώσεις. Οι αναγνώστες που βρίσκουν κάποιο σφάλμα, και προπάντων σφάλμα σε παράθεμα της Γραφής, παρακαλούνται να γράψουν στη διεύθυνση που δίνεται στην αρχική σελίδα. Τα σφάλματα διορθώνονται.

Συντομογραφίες

KJV	King James Version (το καθιερωμένο κείμενο του 1769)
ANF	*Ante-Nicene Fathers*, επιμ. Alexander Roberts και James Donaldson, ακολουθούμενο από τον αριθμό του τόμου
NPNF2	*Nicene and Post-Nicene Fathers*, Δεύτερη Σειρά, επιμ. Philip Schaff και Henry Wace, ακολουθούμενο από τον αριθμό του τόμου
Easton	Burton Scott Easton, *The Apostolic Tradition of Hippolytus* (1934)
μ.Χ.	*μετά Χριστόν*, κατά το έτος του Κυριου (λατ. Anno Domini)

περ. *περίπου* (λατ. circa)

Τελευταία αναθεώρηση: 10 Οκτωβρίου 2026

Σημειώσεις

1 Michael Andrews, «How to Address Church Officials, Bishops, Priests», *Adoremus Bulletin*, 15 Αυγούστου 2009, https://adoremus.org/2009/08/how-to-address-church-officials-bishops-priests/. Η σελίδα αναφέρει: «Οι προσφωνήσεις που χρησιμοποιούνται στις Ηνωμένες Πολιτείες στην αλληλογραφία και στον προφορικό λόγο δίνονται παρακάτω, μαζί με ορισμένες ταχυδρομικές διευθύνσεις αξιωματούχων της Εκκλησίας.» (μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)

2 Φραγκίσκος, *Veritatis Gaudium*, Apostolic Constitution on Ecclesiastical Universities and Faculties (8 Δεκεμβρίου 2017), άρθρο 51: «An honorary Doctorate can be conferred for special scientific or cultural merit in promoting the ecclesiastical sciences» («Τιμητικό διδακτορικό μπορεί να απονεμηθεί για ιδιαίτερη επιστημονική ή πολιτιστική προσφορά στην προαγωγή των εκκλησιαστικών επιστημών», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html.

3 Wheaton Archives & Special Collections, «Billy Graham Resources», Wheaton College, ανάκτηση 10 Οκτωβρίου 2026: «Graham matriculated at Wheaton in 1940 and graduated in 1943 with a BA in anthropology» («Ο Γκράχαμ γράφτηκε στο Wheaton το 1940 και αποφοίτησε το 1943 με πτυχίο BA στην ανθρωπολογία», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://www.wheaton.edu/about-wheaton/museums-library-and-collections/wheaton-archives-and-special-collections/research/billy-graham-resources.

4 Wheaton Archives & Special Collections, «Select Chronology», The Evangelism & Missions Archives, Wheaton College, τελευταία ενημέρωση 2 Ιουνίου 2026: «King's College commencement, received honorary Doctor of Divinity degree» («Τελετή αποφοίτησης του King's College· έλαβε τιμητικό δίπλωμα Διδάκτορα Θεολογίας», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), New Castle, DE, 7 Ιουνίου 1948, https://www.wheaton.edu/__data/assets/file/0013/30370/Chronology-1934-2018.pdf.

5 David Van Biema, «Dr. Billy Graham: A Purposeful Life, An Indelible Legacy», *Guideposts*, [2018?], ανάκτηση 10 Οκτωβρίου 2026: «The Reverend Dr. Billy Graham, quite possibly the most influential and admired religious leader of the 20th century, passed away on Feb. 21, at the age of 99» («Ο αιδεσιμότατος Δρ Μπίλι Γκράχαμ, ίσως ο πιο επιδραστικός και θαυμαστός θρησκευτικός ηγέτης του 20ού αιώνα, απεβίωσε στις 21 Φεβρουαρίου, σε ηλικία 99 ετών», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://guideposts.org/articles/prayer/inspirational-prayers/dr-billy-graham-a-purposeful-life-an-indelible-legacy/. Βλ. επίσης Blake Killingsworth, «DBU Celebrates the Life of Billy Graham», Dallas Baptist University, 21 Φεβρουαρίου 2018: «DBU presented its first honorary doctorate to Dr. Billy Graham during a special ceremony held on the DBU campus» («Το DBU απένειμε το πρώτο του τιμητικό διδακτορικό στον Δρα Μπίλι Γκράχαμ σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στην πανεπιστημιούπολη του DBU»,

μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://www.dbu.edu/news/2018/02/dbu-celebrates-the-life-of-billy-graham.html· Erin Branham, «A Personal Memory of Dr. Billy Graham», BRIGHT-FM, 21 Φεβρουαρίου 2018: «Dr. Graham invited many millions of people to encounter Jesus in a personal way» («Ο Δρ Γκράχαμ κάλεσε πολλά εκατομμύρια ανθρώπους να συναντήσουν τον Ιησού με προσωπικό τρόπο», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://www.brightfm.com/shine/shine-daily/a-personal-memory-of-dr-billy-graham/· και Frank J. Beard, «Reflections on the life of Rev. Dr. Billy Graham», Illinois Great Rivers Conference, The United Methodist Church, 1 Μαρτίου 2018: «Dr. Graham received many awards, honorary degrees, and citations during his long life of 99 years» («Ο Δρ Γκράχαμ έλαβε πολλά βραβεία, τιμητικούς τίτλους και διακρίσεις κατά τη μακρά ζωή του των 99 ετών», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://igrc-www.brtsite.com/blogpostsdetail/11047520.

6 «Author Biography», Plymouth Brethren & Other Ministries: «Though his classes stopped with grammar school...» («Αν και οι σπουδές του σταμάτησαν στο δημοτικό σχολείο...», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)· «Wheaton College awarding an honorary Litt.D. in 1930 and Bob Jones University an honorary D.D. in 1942» («Το Wheaton College του απένειμε τιμητικό Litt.D. το 1930 και το Bob Jones University τιμητικό D.D. το 1942», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://plymouthbrethren.org/node/5488.

7 «The G. Campbell Morgan Collection», Learning Commons, Chicago Theological Seminary: «Morgan received his Doctor of Divinity degree from Chicago Theological Seminary in 1902» («Ο Μόργκαν έλαβε τον τίτλο του Διδάκτορα Θεολογίας από το Chicago Theological Seminary το 1902», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://ctslibrary.org/collections/Campbell_Morgan/intro.html.

8 Robert P. Muhlbach, «Billy Sunday, Evangelist», *Baseball Research Journal* (Society for American Baseball Research), 1980: ο Σάντεϊ «had numerous honorary doctor of divinity degrees conferred upon him» («είχε λάβει πολλούς τιμητικούς τίτλους Διδάκτορα Θεολογίας», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://sabr.org/journal/article/billy-sunday-evangelist/.

9 University of Hong Kong, Honorary Graduates, «The Rt. Rev. Ronald Owen Hall»: «Doctor of Divinity *honoris causa*» («Διδάκτωρ Θεολογίας *honoris causa*», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), 64th Congregation, 1965, https://www4.hku.hk/hongrads/citations/mc-ma-ronald-owen-hall-the-rt-rev-ronald-owen-hall.

10 Gabriel Sewell, «Graduation week, celebrating Honorands: Great thinkers and writers», University of St Andrews Special Collections: «St Andrews awarded Clive Staples Lewis an honorary Doctor of Divinity in June 1946» («Το St Andrews απένειμε στον Κλάιβ Στέιπλς Λιούις τιμητικό διδακτορικό Θεολογίας τον Ιούνιο του 1946», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://university-collections.wp.st-andrews.ac.uk/?p=11658.

11 «A.W. Tozer & Wheaton College», Wheaton College Special Collections, 27 Φεβρουαρίου 2012: «Wheaton College honored Tozer with an honorary doctorate (LLD) in 1950» («Το Wheaton College τίμησε τον Τόζερ με τιμητικό διδακτορικό (LLD) το 1950», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο)· «Houghton College bestowed the honorary LLD two years later» («Το Houghton College του απένειμε το τιμητικό LLD δύο χρόνια αργότερα», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://lib-scblog3.wheaton.edu/?p=5051.

12 University of Hong Kong, Honorary Graduates, «The Reverend Mother Teresa»: «Doctor of Social Sciences *honoris causa*» («Διδάκτωρ Κοινωνικών Επιστημών *honoris causa*», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), 146th Congregation, 1993, https://www4.hku.hk/hongrads/graduates/m-c-o-m-o-b-e-hon-d-d-hon-dr-med-mary-bojaxhiu-teresa-the-reverend-mother-teresa. Επίσης: *Duke of Edinburgh Is Installed as Chancellor of the University*, Anglia Television, 1977, East Anglian Film Archive, αρ. καταλ. 207990, η οποία την καταγράφει «receiving an honorary degree from the Duke that day» («να λαμβάνει εκείνη την ημέρα τιμητικό πτυχίο από τον Δούκα», μετάφραση από το αγγλικό κείμενο), https://eafa.org.uk/work/?id=894726.